

Sten skal tilbage i fjorden

Fjordene har i årtier leveret tusindvis af tons sten til bl.a. havnebyggeri. Dette stenfiskeri har medført betydelige ændringer i vandmiljøet, fordi vigtige levesteder for fisk, alger, vandplanter mv. er fjernet. Lad os genetablere de ødelagte stenrev til gavn for vandmiljøet.

Af Herdis L. Dam, Nordsjællands Landboforening

Tidligere tiders praksis, hvor bundene i de lokale fjorde er blevet høstet for sten, har vist sig uheldig i forhold til vedligehold og etablering af det gode vandmiljø med egnede levesteder for fisk og vandplanter.

Vandmiljøet skal forbedres og forslag til initiativer er iværksat gennem regeringens Grønvækst-pakke og Vandplanerne. De fleste initiativer, som vi er blevet præsenteret for, er placeret på landjorden på de arealer, som afvander til fjorde, søer og vandløb, naturligvis med det formål at reducere udledningen af kvælstof til vandmiljøet. I den forbindelse er der flere forhold som optager landbruget.

Er de forslag, der er fremsat i vandplanerne om f.eks. udyrkede zoner langs alle vandløb, ændret vedligeholdelse af vandløb, tvungen etablering af efterafgrøder og etablering af vådområder de "rigtige" løsninger? Efter min opfattelse vil disse forslag have uforholdsmæssigt store omkostninger både samfundsøkonomisk og for den enkelte landmand.

Er der derfor andre midler til at opnå samme eller bedre effekt, uden at opgive dyrebar og dyrkbar landbrugsjord?

Svaret er ja! For eksempel vil vandet i vore fjorde, og her er Isefjorden og Roskilde fjord af eksperter udpeget som oplagte eksempler, have megen glæde af etablering af stenrev.

Stenrev omkring de danske kyster giver masser af liv og fungerer som levesteder for søanemoner, læderkoraller og enorme tangskove med grønne, røde og brune planter. Og det er forventeligt, at stenrev i vore lokale fjorde er et godt virkemiddel til at reducere kvælstofniveauet og forekomsten af iltsvind.

Der er ingen tvivl om at fjordene savner de tusinder af tons sten som stenfiskerne skræbde fjordbunden "ren" for i årtier, og som er blevet brugt til havneudbygninger og andre opfyldnings- og anlægsopgaver. Jeg kan, som sikkert mange andre, huske hvordan stenfiskerfartøjerne sejlede op og ned af fjordene, skiftevis lette og dansende på bølgerne og skiftevis lastet, så rælingen lå faretruende nær vandoverfladen.

De sten mangler fjordene og vandmiljøet i dag.

Kan vi erstatte disse bundsten med nogle af de marksten, som vi i landbruget har opsamlet på dyrkningsarealerne igennem tiderne, er jeg sikker på at vi kan skaffe dem ved at lave en sten-indsamling blandt de nordsjællandske landmænd. Hvis vi på denne "billige" måde kan opnå samme effekt, som ved dyre indgreb på landbrugsjorden, så er det da bare om at komme i gang. Her vil vi fra landbrugets side indbyde de nordsjællandske kommuner til via fælles fodslaw at udvikle alternative tanker - og handle derefter!

Lignende projekt er allerede "søsat" ved Sønderborg.